

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Olszewski
Sędziowie:	SA Janusz Jaromin SA Piotr Brodniak (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Karolina Pajewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Christophera Świerka

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2015 r. sprawy

- 1) **M. P.**
- 2) **T. M.**
- 3) **E. S.**

oskarżonych z art. 258 § 1 k.k., art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.k. i innych

na skutek apelacji, wniesionych przez wszystkich obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 20 lutego 2015 r., sygn. akt III K 280/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. kary łączne pozbawienia wolności orzeczone wobec M. P. i T. M. obniża do 3 (trzech) lat,
2. karę łączną pozbawienia wolności orzeczoną wobec E. S. obniża do 2 (dwóch) lat,
3. na podstawie art. 69 § 1, 2 i 3 k.k. oraz art. 70 § 2 k.k. i art. 73 § 2 k.k. wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec E. S. warunkowo zawiesza na okres próby 5 (pięciu) lat i w tym czasie oddaje go pod dozór kuratora,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. D. i adw. P. Z. kwoty po 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych z VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonym: T. M. i E. S. z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

IV. zasądza od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze w częściach ich dotyczących i wymierza im opłaty za obie instancje:

- M. P. i T. M. – w kwotach po 400 (czterysta) złotych,

- E. S. – w kwocie 300 (trzystu) złotych.

Piotr Brodniak Andrzej Olszewski Janusz Jaromin

Sygn. akt II AKa 112/15

UZASADNIENIE

M. P., T. M. oraz E. S. zostali oskarżeni o to, że:

I. W okresie od lipca 2010 r. do listopada 2010 r. w S., S. oraz innych miejscowościach na terenie województw (...) i (...), brał udział w zorganizowanej grupie kierowanej przez nieustaloną osobę, w skład której wchodził m.in. T. M., E. S. i inne nieustalone osoby, mającej na celu popełnianie przestępstw polegających na doprowadzaniu osób zamieszkałych na terenie całej Polski do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w drodze wprowadzania pokrzywdzonych w błąd w trakcie rozmowy telefonicznej co do tożsamości rozmówcy poprzez podawanie się za bliskich i krewnych pokrzywdzonych w celu nakłonienia ich do udzielenia pomocy finansowej,

tj. o czyn z art. 258 § 1 kk

II. W dniu 29 września 2010 r. w K., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami, doprowadzili A. R. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 3.044,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonego co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za członka jego rodziny, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłonił A. R. do udzielenia pomocy finansowej w formie „pocztowego zlecenia wypłaty” w kwocie 3.000,00 zł podlegającego opłacie w wysokości 44,00 zł, czym działali na szkodę A. R., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

III. W dniu 30 września 2010 r. w M., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami oraz przy pomocy Z. N. doprowadzili A. F. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 3.044,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonego co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za członka jej rodziny, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłonił A. F. do udzielenia pomocy finansowej w formie „pocztowego zlecenia wypłaty” w kwocie 3.000,00 zł podlegającego opłacie w wysokości 44,00 zł, czym działali na szkodę A. F., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

IV. W dniu 1 października 2010 r. w K., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami oraz przy pomocy S. N. usiłowali doprowadzić G. M. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 8.600,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonego co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za członka rodziny pokrzywdzonej, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłaniał ją do udzielenia pomocy finansowej w ww. kwocie w formie „pocztowego zlecenia wypłaty”, lecz zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na postawę pokrzywdzonej, która podejrzewając zaistnienie przestępstwa

zdołała wycofać wpłaconą w Urzędzie Pocztowym w K. ww. kwotę pieniędzy, przy czym usiłowali popełnić to przestępstwo w ramach stałego źródła dochodu,

tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

V. W dniu 7 października 2010 r. w K., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami oraz przy pomocy M. S. (1), doprowadzili E. T. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 822,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonej co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za członka jej rodziny, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłonił E. T. do udzielenia pomocy finansowej w formie „pocztowego zlecenia wypłaty” w kwocie 800,00 zł podlegającego opłacie w wysokości 22,00 zł, czym działali na szkodę E. T., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

VI. W dniu 8 października 2010 r. w G., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami oraz przy pomocy Z. N., doprowadzili J. I. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 15.000,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonej co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za członka jej rodziny, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłonił J. I. do udzielenia pomocy finansowej w formie przekazu pieniężnego w ww. kwocie zleconego przez pokrzywdzoną w placówce Banku (...) w B., czym działali na szkodę J. I., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

VII. W dniu 14 października 2010 r. w W., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami oraz przy pomocy M. S. (2), doprowadzili G. W. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 3.044,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonej co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za jej bliskiego znajomego, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłonił G. W. do udzielenia pomocy finansowej w formie „pocztowego zlecenia wypłaty” w kwocie 3.000,00 zł podlegającego opłacie w wysokości 44,00 zł, czym działali na szkodę G. W., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

VIII. W dniu 15 października 2010 r. w K., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami oraz przy pomocy C. O., doprowadzili G. Z. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 10.114,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonej co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za członka jej rodziny, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłonił G. Z. do udzielenia pomocy finansowej w formie „pocztowego zlecenia wypłaty” w kwocie 10.000,00 zł podlegającego opłacie w wysokości 114,00 zł, czym działali na szkodę G. Z., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

IX. W dniu 21 października 2010 r. w B., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami oraz przy pomocy S. N., doprowadzili H. B. do niekorzystnego rozporządzenia własnym

mieniem w łącznej kwocie 6.074,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonej co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za jej znajomą, która pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłoniła H. B. do udzielenia pomocy finansowej w formie „pocztowego zlecenia wypłaty” w kwocie 6.000,00 zł podlegającego opłacie w wysokości 74,00 zł, czym działali na szkodę H. B., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

X. W dniu 25 października 2010 r. w G., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami oraz przy pomocy Z. N., doprowadzili J. K. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 3.044,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonej co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za członka jej rodziny, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłonił J. K. do udzielenia pomocy finansowej w formie „pocztowego zlecenia wypłaty” w kwocie 3.000,00 zł podlegającego opłacie w wysokości 44,00 zł, czym działali na szkodę J. K., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

XI. W dniu 26 października 2010 r. w P., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami oraz przy pomocy S. N., doprowadzili J. B. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 3.549,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonej co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za członka jej rodziny, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłonił J. B. do udzielenia pomocy finansowej w formie „pocztowego zlecenia wypłaty” w kwocie 3.500,00 zł podlegającego opłacie w wysokości 49,00 zł, czym działali na szkodę J. B., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

XII. W dniu 29 października 2010 r. w C., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami oraz przy pomocy C. O., doprowadzili J. R. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 8.094,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonego co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za jego kolegę, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłonił J. R. do udzielenia pomocy finansowej w formie „pocztowego zlecenia wypłaty” w kwocie 8.000,00 zł podlegającego opłacie w wysokości 94,00 zł, czym działali na szkodę J. R., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

XIII. W dniu 4 listopada 2010 r. w S., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami oraz przy pomocy S. N., doprowadzili B. C. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 7.084,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonej co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za członka jej rodziny, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłonił B. C. do udzielenia pomocy finansowej w formie „pocztowego zlecenia wypłaty” w kwocie 7.000,00 zł podlegającego opłacie w wysokości 84,00 zł, czym działali na szkodę B. C., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

XIV. W dniu 5 listopada 2010 r. w S., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami oraz przy pomocy C. O., doprowadzili Z. B. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 10.013,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonej co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za członka jej rodziny, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłonił Z. B. do udzielenia pomocy finansowej w formie „pocztowego zlecenia wypłaty” w kwocie 9.900,00 zł podlegającego opłacie w wysokości 113,00 zł, czym działali na szkodę Z. B., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

XV. W dniu 16 listopada 2010 r. w G., działając w ramach opisanej w pkt. I zorganizowanej grupy mającej na celu popełnianie przestępstw oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami, doprowadzili T. B. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w łącznej kwocie 10.114,00 zł, w drodze wyzyskania błędu pokrzywdzonej co do tożsamości rozmówcy telefonicznego podającego się za członka jej rodziny, który pod pretekstem udzielenia pożyczki gotówkowej nakłonił T. B. do udzielenia pomocy finansowej w formie „pocztowego zlecenia wypłaty” w kwocie 10.000,00 zł podlegającego opłacie w wysokości 114,00 zł, czym działali na szkodę T. B., przy czym popełnienie tego przestępstwa stanowiło dla nich stałe źródło dochodu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 i 2 kk

S. S. został oskarżony o to, że:

XVI. W dniu 6 lipca 2010 roku w D., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził pokrzywdzonego J. Ł. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 7.000,00 zł w ten sposób, że odebrał ww. kwotę pieniędzy z Urzędu Pocztowego w D., nadaną przekazem pocztowym przez pokrzywdzonego w miejscowości G., na skutek wprowadzenia pokrzywdzonego w błąd co do tożsamości odbiorcy przekazu pieniężnego, czym działał na szkodę J. Ł.,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk

XVII. W dniu 7 września 2010 roku w G., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził pokrzywdzoną Z. C. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 6.000,00 zł w ten sposób, że odebrał ww. kwotę pieniędzy z Urzędu Pocztowego w G., nadaną przekazem pocztowym przez pokrzywdzoną w miejscowości L., na skutek wprowadzenia pokrzywdzonej w błąd co do tożsamości odbiorcy przekazu pieniężnego, czym działał na szkodę Z. C.,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 20 lutego 2015 r., wydanym w sprawie III K 280/12 M. P., T. M. i E. S. uznał za winnych popełnienia czynu opisanego w punkcie I, przy czym ustalił, że został on popełniony w okresie od września do 16 listopada 2010 r. i za to przestępstwo, na podstawie art. 258 § 1 kk, M. P. i T. M. wymierzył kary po 1 roku pozbawienia wolności, zaś E. S. karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy uznał M. P., T. M. i E. S. za winnych popełnienia czynu obejmującego zachowania opisane w punktach od II do XV i ustalając, że zachowań tych oskarżeni dopuścili się w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, zakwalifikował to przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk w zw. z art. 12 kk i za tak przypisane przestępstwo, na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 65 § 1 kk, M. P. i T. M. wymierzył kary po 3 lata pozbawienia wolności, zaś E. S. karę 2 lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 46 § 1 kk, Sąd Okręgowy orzekł wobec oskarżonych M. P., T. M. i E. S. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę solidarnie na rzecz:

1. A. R. - 3.044 złotych,
2. A. F. - 3.044 złotych,
3. E. T. - 822 złotych,
4. J. I. - 15.000 złotych ,
5. G. W. - 3.044 złotych,
6. G. Z. - 10.114 złotych,
7. H. B. - 6.074 złotych,
8. J. K. - 3.044 złoty,
9. J. B. - 3.549 złotych,
10. J. R. - 8.094 złotych,
11. B. C. - 7.084 złotych,
12. Z. B. - 10.013 złotych,
13. T. B. – 10.114 złotych.

Na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk, Sąd Okręgowy połączył kary pozbawienia wolności wymierzone M. P., T. M. oraz E. S. i orzekł wobec M. P. oraz T. M. karę łączną w wymiarze 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a wobec E. S. w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy uznał S. S. za winnego tego, że:

a) w dniu 6 lipca 2010 r. w D. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz w zamiarze, aby inna nieustalona osoba dokonała czynu zabronionego w postaci doprowadzenia J. Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 7.088 zł poprzez wprowadzenia go w błąd co do osoby proszącej telefonicznie o przekaz pieniędzy oraz co do osoby, do której trafią przekazane pieniądze, udzielił pomocy tej osobie w ten sposób, że odebrał z Urzędu Pocztowego w D. przekazaną kwotę 7.000 zł, której przekazanie podlegało opłacie w kwocie 88 zł, to jest popełnienia przestępstwa z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 286 § 1 kk;

b) w dniu 7 września 2010 r. w G. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz w zamiarze, aby inna nieustalona osoba dokonała czynu zabronionego w postaci doprowadzenia Z. C. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 6.074 zł poprzez wprowadzenia jej w błąd co do osoby proszącej telefonicznie o przekaz pieniędzy oraz co do osoby, do której trafią przekazane pieniądze, udzielił pomocy tej osobie w ten sposób, że odebrał z Urzędu Pocztowego wG. przekazaną kwotę 6.000 zł, której przekazanie podlegało opłacie w kwocie 74 zł, to jest popełnienia przestępstwa z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i ustalając, że opisane czyny zostały popełnione w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu, to jest w warunkach określonych w art. 91 § 1 kk, za te przestępstwa, na podstawie art. 19 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk, wymierzył S. S. karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 5 lat.

Na podstawie art. 46 § 1 kk, Sąd Okręgowy orzekł wobec S. S. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz J. Ł. 7.088 złotych, a na rzecz Z. C. 6.074 złotych.

Nadto, Sąd Okręgowy rozstrzygnął o kosztach sądowych oraz o wynagrodzeniach z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu T. M. i E. S..

Apelacje od wyroku wnieśli obrońcy M. P., T. M. i E. S..

Obrońca M. P. zarzucił wyrokowi rażąco niewspółmierność orzeczonej kary pozbawienia wolności w stosunku do wagi czynów, stopnia zawinienia oskarżonego oraz społecznej szkodliwości czynów podczas, gdy oskarżony przyznał się do popełnienia zarzuconych mu czynów, nie był uprzednio karany, jego warunki osobiste w tym stan zdrowia uniemożliwiają mu odbycie kary co w konsekwencji przemawia za zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zwieszenia wykonania orzeczonej kary.

Podnosząc te zarzuty apelujący wniósł o:

I. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie orzeczonych wobec M. P. kar jednostkowych i w konsekwencji kary łącznej to jest:

1. za czyn wskazany w pkt I - kary 6 miesięcy pozbawienia wolności,
2. za czyn wskazany w pkt II - kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczenie kary łącznej w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat.

II. zwolnienie oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów postępowania odwoławczego i obciążenie tymi kosztami Skarbu Państwa.

Obrońca T. M. zarzucił wyrokowi:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, a mający wpływ na jego treść polegający na dowolnym ustaleniu w oparciu o dowód z wyjaśnień współoskarżonych M. P. i E. S., że oskarżona T. M. dokonała zarzucanych jej czynów, podczas gdy w przedmiotowej sprawie brak jest jakichkolwiek podstaw faktycznych i prawnych do przypisania zachowaniu oskarżonej znamion czynów stypizowanych w przepisach art. 258 § 1 kk oraz art. 286 § 1 kk,

II. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wydanego w sprawie rozstrzygnięcia, a konkretnie obrazę przepisów art. 424 § 1 pkt 1 oraz 2 kpk oraz 424 § 2 kpk poprzez pominięcie w uzasadnieniu wydanego rozstrzygnięcia ustaleń co do strony podmiotowej czynów zarzucanych T. M.;

III. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. przepisów art. 7 kpk w związku z art. 410 kpk polegającą na dowolnej i fragmentarycznej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, przy całkowitym pominięciu w zaskarżonym wyroku okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonej, zwłaszcza w świetle dokonanej przez Sąd I instancji jednostronnej i bezkrytycznej oceny jej deklaracji o przyznaniu się do popełnienia czynów przy jednoczesnym braku jakiegokolwiek wiedzy oskarżonej co do przebiegu i okoliczności ich popełnienia,

IV. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. przepisu art. 5 § 2 kpk polegającą na rozstrzygnięciu niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonej, poprzez uznanie, iż dopuściła się czynu zarzucanego jej aktem oskarżenia, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do przyjęcia tezy wprost przeciwnej, albowiem z całokształtu dowodów zgromadzonych w toku postępowania w szczególności w postaci wyjaśnień złożonych przez współoskarżonych M. P. i E. S., pojawiły się istotne dla rozstrzygnięcia wątpliwości dotyczące stanu faktycznego, które to wątpliwości nie zostały przez Sąd I Instancji usunięte, natomiast, sprzecznie z przepisem art. 5 § 2 kpk, bez merytorycznego odniesienia się do nich, zostały one rozstrzygnięte na niekorzyść oskarżonej T. M.;

V. ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia wyżej wymienionych zarzutów, naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- art. 258 § 1 kk poprzez niewłaściwe zastosowanie, ze względu na przyjęcie, że odbiór pieniędzy od oskarżonego E. S. przez oskarżoną T. M. stanowi wypełnienie znamion tego przestępstwa, podczas gdy oskarżona mogła nie wiedzieć

o działaniu podejmowanym przez pozostałych członków grupy, a tym bardziej o ich powiązaniu hierarchicznym czy organizacyjnym, podziale zadań czy też innych niezbędnych przesłankach stanowiących o istnieniu grupy przestępczej;

- art. 286 § 1 kk poprzez niewłaściwe zastosowanie ze względu na przyjęcie, że pośredniczenie przez oskarżoną T. M. w przekazaniu środków pieniężnych pomiędzy współoskarżonymi M. P. i E. S. stanowi wypełnienie znamion tego przestępstwa;

VI. ewentualnie w sytuacji nieuwzględnienia powyższych zarzutów, rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności - w sytuacji, gdy dyrektywy wymiaru kary z art. 53 k.k. oraz 58 k.k. przemawiają za wymierzeniem jej kary pozbawienia wolności w wymiarze znacznie łagodniejszym i z warunkowym zawieszeniem jej wykonania;

Formułując te zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej od zarzucanych jej czynów, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku przez znaczne złagodzenie orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności oraz orzeczenie kary z warunkowym zawieszeniem wykonania.

Obrońca E. S. zarzucił wyrokowi:

1) obrazę przepisów prawa materialnego, to jest art. 60 § 3 kk poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie nadzwyczajnego złagodzenia kary wymierzonej oskarżonemu E. S. za udział w zorganizowanej grupie przestępczej mimo ujawnienia przez oskarżonego wobec organów ścigania informacji dotyczących osób uczestniczących w tejże grupie, w tym przede wszystkim dotyczące M. P. i T. M., a nadto mimo złożenia przez oskarżonego kilkakrotnie obszernych i spójnych wyjaśnień przedstawiających istotne okoliczności dotyczące sposobu działania wszystkich sprawców, które to wyjaśnienia stały się podstawą ustaleń faktycznych poczynionych na etapie postępowania przygotowawczego, a następnie sądowego,

2) obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 7 kpk poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i odmówienie wiary wyjaśnieniom oskarżonego E. S. w zakresie w jakim wskazywał on, że nie miał wiedzy o pochodzeniu pieniędzy z przestępstwa oszustwa zwanego potocznie „na wnuczka” w sytuacji gdy - wbrew twierdzeniom Sądu - wyjaśnienia oskarżonego były konsekwentne, a przy tym spójne z wyjaśnieniami oskarżonego M. P., a żaden ze zgromadzonych w sprawie dowodów, w tym w szczególności zeznania licznych świadków, nie podważyły wiarygodności tychże wyjaśnień, które to uchybienie skutkowało błędnym ustaleniem faktycznym, jakoby oskarżony E. S. wiedział o dokładnym pochodzeniu pieniędzy odbieranych w urzędach pocztowych, co w konsekwencji doprowadziło do nieprawidłowego uznania przez Sąd meriti, że oskarżony dopuścił się czynów wskazanych w pkt II - XV aktu oskarżenia.

Podnosząc te zarzuty apelujący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie czynu wskazanego w pkt I wyroku poprzez zastosowanie w tej mierze wobec oskarżonego nadzwyczajnego złagodzenia kary pozbawienia wolności oraz warunkowe zawieszenie jej wykonania,

2. zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie czynu wskazanego w pkt II (pkt II - XV aktu oskarżenia) poprzez uniewinnienie oskarżonego w tym zakresie,

ewentualnie o:

3. uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

W związku z tym, że w uzupełnieniu wniosków o sporządzenie uzasadnienia wyroku obrońcy M. P. i E. S. wskazali, że dotyczą one rozstrzygnięcia o karze, zaś obrońca T. M. określił, że jego wniosek odnosi się do całości rozstrzygnięcia podjętego wobec oskarżonej, poniższe rozważania ograniczono wyłącznie do tej wskazanej przez apelujących problematyki.

Apelacje obrońców M. P. i T. M. są częściowo zasadne. Natomiast apelacja obrońcy E. S. w swym zasadniczym nurcie jest bezzasadna, niemniej jednak, jej wywiedzenie, mimo wszystko, doprowadziło do zmiany tej części zaskarżonego wyroku, która dotyczy E. S..

Dokonując takiej oceny skarg, w pierwszej kolejności należy się odnieść do tej autorstwa obrońcy T. M.. Skarżący zwraca w niej uwagę przede wszystkim na dokonaną przez Sąd Okręgowy ocenę zgromadzonych dowodów i wypowiadając się o niej krytycznie stwierdza, że jest ona dowolna i fragmentaryczna. Formułując ten zarzut apelujący wskazuje, że rola T. M. ograniczała się jedynie do odbierania pieniędzy od E. S. i przekazywaniu ich M. P., a także na dokonywaniu przelewu sum pieniężnych na rzecz pierwszego z wymienionych. Autor omawianej apelacji podnosi jednocześnie, że wyjaśnienia E. S. i M. P. „(...) nie potwierdzają faktu świadomości T. M. co do udziału w przestępczym procederze, w szczególności ze złożonych przez nich oświadczeń procesowych nie wynika, iż T. M. miała brać w jakikolwiek sposób świadomy i celowy udział w czynach, do których się przyznała, nadto by osiągała z tego tytułu jakiegokolwiek korzyści finansowe, co z kolei stanowi o naruszeniu przez Sąd przepisu art. 65 kk”. Te przytoczone uwagi apelującego należy jednak już w tym miejscu spuentować stwierdzeniem, że to właśnie one są wyrazem jednostronnej i fragmentarycznej interpretacji treści dowodów uzyskanych przez Sąd Okręgowy. Te, co prawda wprost nie wskazują na stan świadomości oskarżonej co do bezprawności podejmowanych przez nią działań, niemniej jednak wyłaniające się z tych dowodów uwarunkowania faktyczne oraz ich analiza pozwalają z łatwością sformułować tezę, że T. M. była doskonale zorientowana na czym polegała istota procederu, w którym uczestniczyła. Aby nie być w tej materii gołosłownym wypada więc przypomnieć, że E. S. przekazywał oskarżonej pieniądze bezpośrednio po ich uzyskaniu w drodze oszustwa. Ta zbieżność czasowa i oczekiwanie przez T. M. na E. S. na dworcu PKP w S. świadczy więc o tym, że wymieniona musiała wiedzieć, iż wcześniej doszło do konkretnego oszustwa, a pieniądze pochodzą właśnie z niego. O takim a nie innym stanie świadomości oskarżonej przekonuje również i to, co apelujący pomija, a mianowicie, że bezpośrednio po przekazaniu pieniędzy T. M., E. S. otrzymywał od niej 100 złotych za paliwo oraz kwotę 200 - 300 złotych stanowiącą swego rodzaju wynagrodzenie za zrealizowane przez niego czynności, które to za każdym razem materializowały byt kolejnego przestępstwa stypizowanego w art. 286 § 1 kk. W kontekście tego ustalenia klarowne są również okoliczności, z powodu których T. M. przelewała na rzecz E. S. określone kwoty pieniężne. Jest przecież oczywistym, że nie czyniła tego z powodów altruistycznych, lecz ze względu na zobowiązania istniejące wobec E. S., a wynikające z prowadzonej działalności przestępczej. Innym elementem utwierdzającym w przekonaniu, że T. M. popełniła oba przypisane jej przestępstwa jest to, że dwukrotnie, w czasie spotkania z E. S. towarzyszył jej M. P.. Ta zdawałoby się marginalna okoliczność posiada bardzo istotne znaczenie, a jej istnienie, wbrew twierdzeniom skarżącego, nie wywołuje wątpliwości co do sprawstwa oskarżonej. Przeciwnie, jak już wspomniano wcześniej, okoliczność ta jedynie wzmacnia przekonanie, że T. M. była ogniwem zorganizowanej grupy przestępczej oraz, że nie tylko wiedziała jaki jest jej cel działania, ale co więcej, poprzez swoje zachowania przyczyniała się do realizacji tego celu. Trudno jednak o inną w tej materii konkluzję skoro to właśnie M. P. każdorazowo wskazywał E. S. dane niezbędne do odebrania pieniędzy przekazywanych przez pokrzywdzonych. Czyniąc to spostrzeżenie rzecz jasna cały czas trzeba mieć w polu widzenia to, że pieniądze, o których mowa E. S. następnie oddawał T. M., a ta z kolei, „rozliczając” przestępczą transakcję, wypłacała E. S. „wynagrodzenie” oraz rekompensowała mu poniesione koszty. Nie można zapominać także i o tym, że nie tylko M. P., ale również i T. M. pozostawała w kontakcie telefonicznym z osobami, które bezpośrednio dzwoniły do pokrzywdzonych. Tak chociażby było w przypadku przestępstwa popełnionego z pokrzywdzeniem E. T..

Podsumowując dotychczasowe rozważania wypada jednocześnie zaakcentować, że te zaprezentowane powyżej uwarunkowania zostały dostrzeżone również przez Sąd pierwszej instancji. O tym przekonuje zaś treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku, w którym to Sąd meriti nie tylko odzwierciedlił wspomniane uwarunkowania, ale także, a właściwie przede wszystkim, kierując się zasadami logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego, poddał

je wszechstronnej i wnikliwej analizie. Wnioski z niej płynące nie pozostawiają natomiast wątpliwości, że oskarżona popełniła obydwie zarzucane jej przestępstwa. Ich istota, a zwłaszcza tego stypizowanego w art. 258 § 1 kk, została również wyczerpująco przedstawiona w pisemnych motywach kwestionowanego orzeczenia, w związku z czym zbędnym staje się ponowne omawianie tej samej materii. Jedynie dla wyczerpania tematyki poruszonej w apelacji należy przypomnieć, a wynika to nie tylko z wyjaśnień E. S., ale i z wyjaśnień M. P., że przestępcze działania oskarżonej przysporzyły korzyści majątkowej, jeśli nawet nie jej samej, to na pewno innym osobom.

W konkluzji stwierdzić zatem należy, że, po pierwsze, uzasadnienie zaskarżonego wyroku odpowiada tym wszystkim standardom, o których mowa w art. 424 kpk. Po wtóre, trzeba z całą mocą wyartykułować stwierdzenie, że dokonana przez Sąd Okręgowy ocena dowodów jest bezbłędna i takie same, to znaczy poprawne, są poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne. Natomiast to spośród nich, na które zwraca uwagę apelujący, a które stanowi, że nie tylko M. P. ale również oskarżona zaproponowała M. S. (3) „(...) przyłączenie się do działalności przestępczej” (str.2 uzasadnienia zaskarżonego wyroku), bez wątpienia nie znajduje odzwierciedlenia w wyjaśnieniach tego ostatniego. Z jego relacji wynika bowiem, że wspomnianą propozycję złożył mu wyłącznie M. P.. Istnienie tego mankamentu, zdaniem Sądu odwoławczego, jest jednak indyferentne dla oceny poprawności rozstrzygnięcia wyrażonego w zaskarżonym orzeczeniu. Zresztą sam skarżący nie podjął nawet próby wykazania, czy ów mankament mógł mieć, a jeśli tak, to jaki wpływ na treść kwestionowanego wyroku. Wreszcie po trzecie stwierdzić należy, że oskarżona miała zachowane obie dyspozycje poczytalności (k.2817-2827), a co za tym idzie nie tylko mogła obejmować, ale bez wątpienia obejmowała swą świadomością wszystkie okoliczności, które to statuują znamiona przypisanych jej i prawidłowo zakwalifikowanych przez Sąd Okręgowy przestępstw.

Natomiast odnosząc się do tej części wyroku, która zawiera rozstrzygnięcie kształtujące wymiar kar i tym samym ustosunkowując się do zarzutu podniesionego w punkcie VI apelacji obrońcy T. M. oraz zarzutów sformułowanych w apelacjach obrońców M. P. i E. S., stwierdzić należy, iż w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, Sąd Okręgowy prawidłowo scharakteryzował, wpływające na wysokość kar, okoliczności przedmiotowe czynów przypisanych oskarżonym. Przedstawiona w tej materii argumentacja jest wyczerpująca, w związku z czym zbędnym jest jej powielanie. Niemniej jednak, odwołując się do niej, należy powtórzyć za Sądem pierwszej instancji i zarazem podkreślić, że stopień winy oskarżonych oraz szkodliwości społecznej przypisanych im czynów jest, odpowiednio, bardzo wysoki i znaczny, przy czym w przypadku E. S., mimo wszystko, niższy niż w przypadku M. P. i T. M.. Taki stan rzeczy wynika zaś z faktu, że w hierarchii zorganizowanej grupy przestępczej, w której działali oskarżeni rola E. S. w stosunku do tej, którą wypełniali M. P. i T. M. była wręcz podrzędna. Istnienie tego uwarunkowania musiało więc znaleźć i ostatecznie znalazło odzwierciedlenie w wymiarze kar orzeczonych wobec oskarżonych. Kształtując ich wysokość, Sąd meriti, jak wynika to z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, miał również w polu widzenia warunki i właściwości osobiste oskarżonych, jednakże, zdaniem Sądu odwoławczego, nie wszystkim spośród tych warunków i właściwości nadał odpowiednią wagę i znaczenie. W przypadku M. P. i T. M. chodzi więc o ich dotychczasową niekaralność, którą to trzeba szczególnie podkreślić, jeśli się zważy na to, że pierwszy z wymienionych ma 63 lata, zaś druga, aktualnie liczy 59 lat. Natomiast w odniesieniu do E. S. należy w sposób szczególny zaakcentować, że obecnie prowadzi on ustabilizowany, a rzecz nawet można przykładowy tryb życia, przy czym podkreślenia wymaga również i to, że taka jego postawa zdaje się być utrwalona.

Pisemne motywy zaskarżonego wyroku wskazują, że podejmując decyzję w zakresie kar, a konkretnie kar łącznych orzeczonych wobec oskarżonych, Sąd Okręgowy, co prawda zwrócił uwagę, że przypisane im przestępstwa są ze sobą powiązane faktycznie, niemniej jednak zaakcentował także, że są one różnorodnej, i w konsekwencji, przy kształtowaniu owych kar, nie zastosował zasady absorpcji, lecz asperacji. Nie negując faktu, że przestępstwa będące przedmiotem osądu są różnorodnej, trzeba jednak zauważyć, że są one ze sobą nie tylko powiązane, ale wręcz sprzężone. Jest bowiem oczywiste, że dokonanie przez oskarżonych szeregu oszustw i to w taki sposób jaki ustalił Sąd Okręgowy, nie byłoby możliwe gdyby wymienieni nie przynależeli do zorganizowanej grupy przestępczej. W obliczu tej oraz wcześniej przytoczonych okoliczności, kary łączne pozbawienia wolności orzeczone wobec E. S., M. P. i T. M. jawią się więc jako rażąco niewspółmiernie surowe. Taki ich charakter w konsekwencji więc spowodował, że Sąd Apelacyjny, stosując zasadę absorpcji, obniżył omawiane kary do poziomu najwyższych kar jednostkowych.

Zdaniem Sądu odwoławczego, tak ukształtowane kary łączne są sprawiedliwe i wyważone, a przy tym gwarantują realizację ich celów, tak w zakresie społecznego, jak i indywidualnego oddziaływania. W ocenie Sądu Apelacyjnego, w przypadku kary orzeczonej wobec E. S., wspomniane cele zostaną osiągnięte nawet wówczas gdy kara ta nie zostanie wykonana. Wyrażając ten pogląd należy zaś podkreślić, że E. S. posiada stałe zatrudnienie, zawarł związek małżeński i co najistotniejsze, wraz ze swoją żoną sprawuje pieczę nad dwojgiem swoich dzieci pochodzących z poprzednich związków (k.3135, k.3136, k.3246-3255, k.3403-3404, k.3467-3470). Te elementy aktualnej i trwającej już od ponad dwóch lat sytuacji życiowej oskarżonego wskazują więc na to, o czym była już mowa wcześniej, a mianowicie, że wymieniony prowadzi ustabilizowany, wręcz przykładowy tryb życia, a taki stan posiada, w tej chwili, utrwalony już charakter. W obliczu tych okoliczności Sąd odwoławczy zmienił więc zaskarżony wyrok również w ten sposób, że wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec E. S. warunkowo zawiesił na okres próby 5 lat, oddając go w tym czasie pod dozór kuratora. Takiemu rozstrzygnięciu, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie sprzeciwia się fakt, że w przeszłości oskarżony był karany sędownie za przestępstwo z art. 278 § 1 kk. Trzeba bowiem zauważyć, że owo przestępstwo zostało dokonane przez oskarżonego 23 października 2006 r., zaś wyrok stwierdzający ten fakt zapadł 5 listopada 2007 r. (k.401 i k.3691). Dodać też trzeba, że orzeczona nim kara 4 miesięcy pozbawienia wolności, połączona ze środkiem probacyjnym jakim jest warunkowe zawieszenie jej wykonania, wskazuje, że ówczesnie popełnione przez oskarżonego przestępstwo nie należało do kategorii tych, które wymagają sięgania po szczególnego rodzaju represję karną.

Tak argumentując, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 437 § 2 kpk, orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

O wynagrodzeniu z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym T. M. i E. S., Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie § 2 ust. 3 i § 14 ust. 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1348 z późn. zm.).

O wydatkach związanych z postępowaniem odwoławczym Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 633 kpk i art. 636 § 1 kpk, zaś o opłatach należnych od oskarżonych za obie instancje w oparciu o art. 2 ust. 1 pkt 4 i 5 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.). Podejmując decyzję w tym zakresie i jednocześnie oceniając sytuację majątkową M. P., Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku jego obrońcy zawierającego postulat zwolnienia oskarżonego od obowiązku ponoszenia wspomnianych kosztów.